

izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani ter opremljeni s
štampiljko dot. organizacije.

Štane posamezna številka
Din 2.—, mesečno Din 4.—,
pololetno Din 48.—, Za čla-
ne Izvod Din 1.—.

Oglas po ceniku.
Rekopis se ne vrača.

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS.

Uredništvo in uprava:
Ljubljana, poštni predal 290.

Cekovni račun št. 13.562.
Telefon Interurban št. 3478.

„Trd bodi, neizprosen,
mož jeklen, kadar
je braniti čast in
pravice svojega razreda“.
(Prosto po Jurčiču).

Volilni boj je končan — novo
delo pričanja. — Vsi na delo!

NAJ SVET VIDI,
da marksizem
živi!

Pokazali so, kaj hočejo! Zato strnimo svoje vrste še močnejše, da
bodo naši uspehi še večji.
Ustvarimo svoj, delavski, naš dnevnik. Pomečimo iz svojih, delav-
skih, naših stanovanj vse meščansko časopisje, ki je v tem volilnem boju
vztrajno in dosledno podpiralo naše, delavske, nasprotnike.
Naše geslo mora biti:
V VSAKO HIŠO DELAVSKI LIST,
V VSAKO DELAVSKO STANOVANJE NAŠO »DELAVSKO
POLITIKO«.
10 Din mesečna naročnina se že pritrga od vsakdanjih potreb, kajti teh
10 Din za »Delavsko Politiko« na mesec bo rodilo za moč delavstva le-
pe procnte.
Mogočen delavski tisk je pogoj za uspešno borbo delavskega razreda!
Zato, kvišku glave, odločnost v srce in naš glas bo upoštevan!

Uradno ugotovljeni rezultati volitev v
Delavsko zbornico.

Po petdnevnem štetju glasovnic
od 23.—27. oktobra 1933), je glavni
volilni odbor v Stiškem dvorcu (od-
delek banske uprave) na Starem tr-
gu v Ljubljani ugotovil sledeče rezul-
tate iz volitev v Delavsko zbornico:
Od 50 delavskih delegatov dobimo
mi (Strokovna komisija) po uradni
ugotovitvi 23 delegatov. Plavi pa 15
in beli 12 delegatov.

A) Splošna (delavska) skupina:					
Volilšča	rdeči	plavi	beli	skupaj glasov	
Obratna volilšča	10.753	5.099	3.917	19.769	
Krajevna volilšča	7.429	6.548	5.188	19.165	
Po pošti	666	1.053	673	2.392	
Skupaj ...	18.848	12.700	9.778	41.326	
B) Nameščenska (uradniška) skupina:					
Volilšča	rdeči	plavi	beli	zelene	glasov
Obratna volilšča	146	984	88	89	1.307
Krajevna volilšča	946	2.489	449	759	4.643
Po pošti	35	133	23	25	216
Skupaj ...	1.127	3.606	560	873	6.166
Vsega skupaj ...	19.975	16.306	10.338	873	47.492
Neveljavnih glasov je bilo 737.					
C) Končna suma pri detaljni rubriki se naj glasi tako:					
Delavska skupina	Nameščenska skupina	Neve-			
rdeče	plave	bele	rdeče	plave	bele zelene ljavne
Skupaj ...	18.848	12.700	9.778	1.127	3.606 560 873 737

Knjige Cankarjeve družbe

izidejo te dni. Zamuda je nastala ne po naši krivdi,
zato naj člani oprostite. Knjige bodo vkljub zapoz-
nitvi zelo lepe. Agitirajte povsod, da bo vsak član
strokovne organizacije letos tudi član Cankarjeve
družbe. — Volitve v Delavsko zbornico so pokazale,
da moramo biti odločni, samozavestni in ustvarja-
joči v vseh naših društvih, zvezah in ustanovah.

ODBOR CANKARJEVE DRUŽBE.

Volilšče	splošna (del.) skupina		Volilni upravičenci				skupina		neve-
			nameščenska (urad.)	skupina	neve-	ljavni			
	rdeči	modri	beli	rdeči	modri	beli	zeleni	ljavni	
Apače, redno	4	22	—	2	3	—	—	—	—
Bled, redno	16	87	12	1	14	1	9	—	—
Bohinjska Bistrica, redno	2	11	22	—	4	2	8	1	—
Brežice, redno	25	35	39	4	33	7	2	6	—
Breg (»Petovica«) p. Ptuj, obr.	112	53	3	2	11	—	1	2	—
Celje, Cinkarna, obratno	236	43	16	3	15	2	—	—	—
Celje I., redno	238	50	125	59	32	30	5	4	—
Celje II., redno	276	48	98	49	76	27	3	4	—
Celje III., redno	173	43	65	94	28	25	2	25	—
Celje, Westen, obratno	562	13	71	20	20	2	1	—	—
Cerknica, redno	46	19	5	1	4	1	7	1	—
Črna, redno	38	15	7	3	11	1	2	1	—
Črnomelj, redno	32	142	29	1	18	3	3	6	—
Devica Marija v Polju, redno	63	28	30	—	2	2	1	1	—
Dobrovnik, redno	—	35	4	—	—	1	—	—	—
Domžale, redno	22	72	106	—	16	4	8	1	—
Dolnja Lendava, redno	74	30	12	6	10	5	—	—	—
Dolnja Lendava, obratno	63	18	2	1	10	1	—	—	—
Dravograd, redno	23	30	1	5	5	—	1	—	—
Duplica-Kamnik, obratno	78	9	55	2	2	—	1	2	—
Fram, redno	24	31	6	—	1	—	—	—	—
Gornja Radgona, redno	13	90	47	8	21	—	7	2	—
Grosuplje, redno	6	92	1	—	11	—	—	—	—
Gaštev-Kranj, obratno	28	30	86	—	8	—	1	3	—
Goričane, obratno	33	15	91	2	7	1	1	5	—
Guštanj-Ravno, obratno	120	82	19	2	20	1	1	—	—
Guštanj, redno	11	14	8	2	2	2	1	2	—
Hrastnik, redno	28	35	6	10	9	3	5	1	—
Hrastnik, obratno volilšče kem. tov. in steklarne	611	77	10	5	14	1	1	—	—
Hrastnik, premožovnik, obratno	368	95	28	4	38	1	2	—	—
Huda jama, obratno	14	161	98	—	20	—	5	—	—
Jesenice, obratno	661	172	284	9	118	16	16	7	—
Jesenice, redno	43	75	77	13	18	12	6	2	—
Javornik, obratno	374	125	76	—	—	—	—	7	—
Jarše-Domžale, obratno	17	81	76	1	17	—	—	4	—
Kamnik, redno	74	90	106	10	19	—	11	—	—
Kamnik, obratno	27	183	46	—	27	—	—	2	—
Kočevje, redno	63	94	49	—	35	—	7	—	—
Kočevje, obratno	93	205	280	2	16	—	2	7	—
Količevo-Domžale, obratno	23	125	32	—	7	—	1	3	—
Košaki pri Mariboru	30	13	—	—	4	—	—	—	—
Konjice, redno	13	84	65	—	18	11	6	—	—
Kranj I., redno	125	44	58	5	35	4	17	2	—
Kranj II., redno	190	47	98	10	52	10	15	12	—
Kranj-Inteks, obratno	143	37	74	—	10	—	—	2	—
Kranj-Jugobruna, obratno	285	63	123	2	32	3	—	18	—
Kranj-Jugočeška, obratno	391	101	171	5	41	—	1	10	—
Kranj-Semperit, obratno	155	55	1	1	9	—	—	—	—
Krmelj, obratno	45	88	36	—	15	—	—	4	—
Kropa, obratno	3	2	129	—	—	1	6	—	—
Krško, redno	2	136	12	1	23	2	1	—	—
Laško, redno	54	104	32	1	30	6	2	1	—
Leše, obratno	128	12	2	5	2	1	—	—	—
Liboje, obratno	188	106	7	1	11	2	2	1	—
Litija, obratno	106	207	177	—	11	—	2	—	—
Litija, redno	26	60	31	—	21	3	5	—	—
Ljubljana, elektr. c. ž., obratno	80	99	5	1	8	—	—	—	—
Ljubljana, Jugoslov. tiskarna	27	3	132	—	—	12	10	1	—
Ljubljana, Kemična, Moste, obr.	85	9	48	2	3	3	2	—	—
Ljubljana, Piv. Union, obratno	117	15	4	1	26	—	1	2	—
Ljubljana, tobač. tov., obratno	353	76	269	2	16	5	—	7	—
Ljubljana, Strojne tov., obratno	141	39	10	4	13	—	1	1	—
Ljubljana, Saturnus, Moste, obr.	370	15	15	10	5	1	2	8	—
Ljubljana I., redno	81	77	61	22	22	3	6	1	—
Ljubljana II., redno	87	128	110	48	142	10	35	5	—
Ljubljana III., redno	45	87	146	2	7	26	22	1	—
Ljubljana IV. a, redno	78	145	99	29	88	7	11	3	—
Ljubljana IV. b, redno	97	82	80	9	20	8	52	6	—
Ljubljana IV. c, redno	54	55	71	14	74	2	8	2	—
Ljubljana V. a, redno	148	150	119	9	30	3	14	6	—
Ljubljana V. b, redno	137	101	152	12	59	3	16	7	—
Ljubljana VI. a, redno	136	109	88	27	127	23	25	6	—
Ljubljana VI. b, redno	75	108	76	29	169	24	49	1	—
Ljubljana VI. c, redno	151	90	98	43	84	21	106	6	—
Ljubljana VII., redno	37	52	75	2	8	—	—	1	—
Ljubljana VIII., redno	94	118	75	10	6	1	1	3	—
Ljubljana IX., redno	110	97	173	9	15	3	6	1	—
Ljubljana X., redno	72	60	51	4	7	1	7	1	—
Ljubljana XI., redno	98	77	76	3	20	3	5	1	—
Ljubljana XII., redno	58	153	22	12	100	4	8	5	—
Ljubljana XIII., redno	7	19	15	3	3	1	2	—	—
Ljubljana XIV., redno	124	41	76	7	11	3	7	2	—
Ljubljana XV., redno	79	75	32	2	10	—	2	—	—
Ljubljana XVI., redno	80	23	27	3	8	1	1	2	—
Ljutomer, redno	72	44	35	14	17	1	2	—	—
Logatec, redno	2	61	29	4	11	—	7	1	—
Marenberg, redno	56	27	8	2	6	—	—	3	—
Maribor, Braun, obratno	198	72	3	4	2	—	—	4	—
Maribor, Doctor in drug, obr.	314	135	13	2	21	1	—	27	—
Maribor, Hutter in dr., obratno	259	36	4	6	2	—	1	17	—
Maribor, Thoma Karel br., obr.	136	19	6	1	2	—	6	—	—
Maribor, Zelenska & Co.	131	102	8	—	6	—	—	8	—
Maribor I., redno	661	222	103	123	213	16	65	12	—
Maribor II., redno	46	31	17	5	12	1	2	1	—
Maribor III., redno	129	26	19	19	15	1	6	3	—
Maribor IV., redno	262	74	18	11	9	1	3	—	—
Maribor V., redno	19	17	10	2	—	1	3	—	—
Maribor VI., redno	64	19	5	1	2	—	—	3	—
Maribor VII., redno	102	117	2	12	9	—	—	13	—
Maribor VIII., redno	160	234	43	9	36	1	3	2	—

Volilni upravičenci

Volilne	splošna (del.) skupina		nameštenska (urad.) skupina		neve-			
	rdeči	modri	beli	rdeči	modri	beli	zeleni	ljavni
Mežica, obratno	442	84	24	4	56	2	1	4
Metlika, redno	—	50	5	—	9	—	5	—
Mokronog, redno	20	49	3	—	8	—	1	—
Mozirje, redno	4	24	158	—	2	6	1	1
Murska Sobota, redno	109	36	59	26	34	10	1	12
Muta, redno	78	3	2	4	2	1	1	1
Novo mesto, redno	124	79	133	23	35	4	11	3
Oplotnica, redno	29	9	10	—	8	—	—	—
Ormož, redno	42	38	9	4	20	1	5	1
Planina pri Sevnici, redno	3	29	17	—	9	1	3	—
Polzela, redno	18	4	7	1	1	—	4	—
Polzela, obratno	168	3	12	—	5	—	—	2
Preddvor, redno	43	21	42	—	3	—	1	—
Prevalje, redno	57	7	38	8	2	5	1	1
Ptuj, redno	273	125	38	13	64	5	4	6
Radeče, redno	55	71	70	9	22	2	4	1
Radenci, redno	35	78	13	1	6	—	1	4
Radovljica, redno	130	106	125	2	15	1	9	—
Rajhenburg, redno	2	19	6	1	2	—	2	—
Ribnica na Dolenjskem, redno	28	153	44	4	23	—	7	—
Ribnica na Pohorju, redno	100	15	3	2	1	1	—	—
Rogaška Slatina, redno	11	32	3	2	5	1	2	—
Rogaška Slatina, steklarna, obr.	161	6	1	1	3	—	—	—
Rogaška Slatina, zdravil., obr.	10	120	27	—	4	—	—	2
Ruše pri Mariboru, obratno	225	27	5	4	36	—	—	2
Ruše pri Mariboru, redno	65	18	2	1	12	—	1	1
Rogatec, redno	—	7	12	—	1	6	2	—
Sevnica, redno	44	50	44	8	24	16	—	2
Slovenska Bistrica, redno	94	99	9	2	22	1	—	2
Slovenjgradec, redno	102	88	67	1	34	—	5	—
Stari trg pri Rakeku, redno	65	35	7	4	9	—	7	—
Senovo, obratno	53	60	—	—	10	—	2	—
Sladka gora, obratno	63	53	51	1	1	—	—	1
Šoštanj, obratno	288	—	6	9	—	3	1	1
Šoštanj, redno	28	57	5	7	14	3	—	—
Štore, redno	7	3	4	—	3	—	—	1
Štore, obratno	241	6	15	2	9	—	5	2
Sv. Jurij ob juž. žel., redno	19	27	14	2	13	2	3	1
Sv. Lenart v Slov. gor., redno	2	104	3	—	25	—	—	1
Sv. Lovrenc na Pohorju, redno	59	16	31	1	1	—	—	1
Št. Pavel pri Preboldu, obratno	141	98	24	4	16	—	—	2
Št. Pavel pri Preboldu, redno	2	5	—	2	6	—	—	—
Št. Vid nad Ljubljano, obratno	43	46	55	—	8	—	1	—
Št. Vid nad Ljubljano, redno	54	18	151	4	3	9	23	2
Škofja-Loka, redno	29	102	258	2	24	4	14	—
Šmarje pri Jelšah, redno	7	21	13	—	10	3	1	—
Št. Ilj v Slov. gor., redno	15	13	40	—	3	3	2	5
Tezno pri Mariboru, obratno	87	12	2	1	1	4	1	9
Trbovlje, cementarna, obratno	103	266	43	1	55	1	5	2
Trbovlje I., obratno	134	302	31	—	17	1	3	5
Trbovlje II., obratno	158	424	32	—	16	—	2	2
Trbovlje III., obratno	115	421	23	—	27	—	—	1
Trbovlje, redno	38	93	8	6	19	—	2	—
Toplice, redno	48	13	31	2	9	3	2	—
Trebnje, redno	10	35	12	—	—	—	2	—
Trzin (Gorenj.), redno	202	103	245	2	17	9	4	6
Trzin, Glanzmann, obratno	306	79	514	8	19	3	4	47
Trzin, »Peko«, tov. čevljev, obr.	39	26	180	1	10	15	—	4
Velenje, drž. rudnik, obratno	118	127	18	—	3	—	—	2
Velenje, redno	7	12	29	1	1	—	1	—
Vel. Lašče, redno	5	10	12	—	3	3	4	—
Višnja gora, redno	7	23	4	—	4	—	2	—
Vojnik, redno	9	11	12	1	1	1	—	—
Vrhnika, redno	89	48	68	1	18	9	3	3
Vevče, obratno	129	35	229	—	42	2	2	1
Zabukovca, obratno	286	29	4	3	3	—	2	—
Zagorje, rudnik, obratno	318	113	62	4	29	3	2	—
Zagorje, redno	61	58	35	11	10	4	1	—
Zalec, redno	79	38	19	2	21	—	1	3
Železniki, redno	3	21	40	—	6	4	1	—
Žiri, redno	6	90	41	—	7	—	4	—
Žužemberk, redno	2	20	25	1	7	—	2	—
Po pošti	662	1045	663	35	133	23	25	135

Skupaj torej 19.501 13.745 10.441 1163 3739 583 893 530

Kakor je torej iz teh uradnih ugotovitev razvidno, je nekaj nad 50.000 volilcev volilo delavsko (rdeče) listo 20.664 volilcev in volilk. Torej nad eno tretjino. V dobi, v kateri živimo, je ta dobrna tretjina resnično razredno-zavedna, odločna, zavedajočega se svojega »jaza« in proletarskega »MI«, kader, neomajan v viharju današnje dobe, in zidar boljših dni. Da je bilo mnogo kaj, se ne da povedati. Vendar — vsaka palica ima dva konca.

Vkljub vsemu naj nam bo vse to v vzpodbudo, da ostanemo živi, gibčni, ustvarjajoči tudi še sedaj, da tudi tistim 20.000, ki so oklevali in ostali skriti, tistim, in posebno tistim iz industrije in obrti, ki niso volili, pokažemo, da je delavec sam svojih uspehov kovač in da naj velja geslo:

Trd bodi, neizprosni,
mož jeklen,
ko brani pravice
svojega razreda.

Repoštev:

Ecce homo.

Bežni vtisi in misli z dnevnov 21. in 22. oktobra, ko se je delovnega človeka vprašalo: Kdo si, kaj si, kakšen si...

Čudovita dneva sta bila 21. in 22. oktober 1933. Pred delavce in nameštence, pred ljudi moškega in ženskega spola, ki s svojimi fizičnimi in duševnimi silami — edino bogastvo, ki ga imajo — ustvarjajo dobrobrne zemeljske, razkošno bogastvo sveta, a kljub temu žive skromno, v pomanjkanju.

»Kdo naj upravlja delavsko-nameštensko ustanovo, Delavsko zbornico, ki si jo je delavstvo in nameštentstvo priborilo potem zakona o zaščiti delavcev?... Ali delavstvo in nameštentstvo samo, brez vsakih strankarsko-političnih pustolovščin.

21. in 22. oktober 1933 sta bila dneva, ki sta klicala »Ecce homo« — glejte, človek, koliko ga je in kakšen je v resnici.

V vzdušju raznih privržajenih, okostenelih tradicijah, navadah se pač ne hote pojavi od časa do časa trenutek, ki pozove človeka, da pokaže svoj jaz, da človek sam nad seboj izreče svojo kvalifikacijo, ali je samostojno misleče bitje, ali pa mu mora

nekdo misel šele zašepetati in mu jo vcepiti, neglede, ali je njemu, človeku, koristna ali škodljiva. In človek mora v takih dnevih pokazati svojo bistvenost, hlapčevstvo ali samostojnost, misleče bitje ali avtomat.

Če je samostojno bitje, bitje, ki ima svoje misli, svoje spoznanje, zavest samega sebe in svoje okolice, bo spregovorilo v takšnih dneh človeško besedo, besedo svojega jaza.

Bitje, ki je sicer tudi človek, a je njegovo mišljenje zavisto od nekega drugega, kakor na gramofonsko ploščo, misli samo misli, kakor so mu zarisane.

In trenutki, ki postavijo človeka pred parolo: Povej, kdo si, kaj si in kakšen si! so trenutki izkušnji in izpitov. Eden važnih takih izkušnji in izpitov, kjer naj človek kvalificira samega sebe, so volitve. Med volitvami pa svobodno in tajne, kakršne so bile mišljene v dnevih 21. in 22. oktobra 1933.

In v teh dneh je bilo postavljeno vprašanje:

»Kdo naj upravlja delavsko institucijo Delavsko zbornico, vzdrževana izključno z mezdami in plačami delavcev in nameštencev?»

In kot dodatno sta se pojavili še dve vprašanji:

Ali delavci in nameštenci?

Ali surogat delavcev in nameštencev?

20.000 glasov.

Pri teh volitvah v Delavsko zbornico je volilo 47.000 volilcev. Od teh 47.000 je volilo rdečo listo 20.300 volilcev, to je 45 odstotkov vseh oddanih glasov.

Če bi bili volili nameštenci skupno z delavci na eni listi, bi imela rdeča lista od 50 sedežev 27 sedežev, tako jih ima pa le 25. Zgubili smo vsled nameštenske kurije v prilog nacionalistom dva mandata. Tam je prišlo na en mandat mnogo manj glasov kakor v delavski kuriji. Če upoštevamo, da je v Mariboru izpred obratnih volilšč Hutter in Doctor in drug moralo oditi nad 1000 volilcev, ker so se predsedniki postavili na stališče, da, če niso volilci do določene ure volili, pa čeprav so že preje čakali, ne morejo več voliti po tem času, in pa, da so volitve v Trbovljah osporjene, potem ni nobenega dvoma, da je zmagal rdeče liste več kot veličastna. Naših glasov je bilo sigurno nad 50 odstotkov, torej več kot kdajkoli.

Ko je imel Okrožni urad 110.000 članov, torej v dobi največje konjunktore, so spravile vse tri socialistične frakcije v Sloveniji 15.000 volilcev na volišče, in to skupno z železničarji, ki to pot niso volili. Če odštejemo tedaj sedanje ženske volilke na železničarje in okroglo 2000 mladoletnih volilcev, potem ostane še vedno 18.000 čistih rdečih glasov v Sloveniji. To pomeni kolosalen napredek naše stvari.

Ni v krizi marksizem, kot so oznanjali po »Jutru«, v »Narodu«, »Slovenecu« in drugod, ampak marksizem je porastel kot še nikoli v Sloveniji.

Prva naloga naših obratnih zapupnikov bo sedaj, da dobi ta masa naših volilcev svoj lasten dnevnik, to je »Delavsko Politiko«, da ne bodo ljudje navezani na liste, ki so nas v tej volilni borbi tako grdo žalili in obrekovali.

Tu smo in takšni smo.

tako sem slišal drugi dan po volitvah, to je v pondeljek govoriti na ljubljanskih ulicah. In ko sem pogledal kdo je, ki govori, sem videl ves zavzet, da so to obrzi inteligence.

Delavci pa, delavke in nameštenci, ki sem jih srečal, pa so me pozdravljali in na njih obrazih, v njih pozdravih sem videl ponos, odločnost, ki je lastna človeku, kateri se zaveda samega sebe in svojega koraka.

In resnično. Menda že v precej dolgi dobi delavskega pokreta in delavske zavednosti ni bilo tako jasno in brutalno postavljeno pred proletarca in proletarko vprašanje:

In nikdar še ni bila tako jasno začrtana uloga »Žutih«, kakor v teh dneh volitev poslancev v Delavsko zbornico.

Kapitalizem je v takem razpadajočem stanju, da se krčevito poslužuje vsega, da bi zlomil, ali vsaj ustavil vedno naraščajočo silo proletarijata. Da bi ustavil ali zlomil ta združeni, strnjeni »MI«, pa se poslužuje vsemogočnih trikov in pomočnikov. Med človeškim zarodom so namreč, kakor povsod, tudi izrodki, ki, hlapčevski po naturi, za kakšno koritce, za nekoliko več ovsu, slu-

žijo in pomagajo kovati v okove človeka in se udinjajo kapitalizmu ter se oblačijo, oziroma jih kapitalizem oblači v različne obleke, na zunaj blesteče, kakor fašizem, hakenkreuzlerizem, nacionalizem... Posebno beseda narodnost, nacionalizem, se izrablja naravnost nelepo in nepošteno, da se že vsak, ki je količkaj pošten in ljubi svoj narod, svoje ljudstvo, svoj jezik in domovino, nehote zgraža. Kapitalizem ne more trpeti, da se pojavlja ob njem vedno močnejše, vedno odpornejše mladec, nezakonski od kapitalizma spočet, za korakom svojega nezakonskega očeta korak za korakom odriva s trona nad vesoljstvom.

Neprestano smo delavstvu dokazovali, da je nemogoče čudež, da bi sili lačne razumeli, da je nemogoče, da bi kapitalist delavcu iz svoje volje kaj več primaknil k zaslužku, k človečanskim pravicam, k spoštovanju delavčevega človečanskega dostojanstva, če za to ni prisiljen. In vse, kar da, prisiljeno da in gleda, kje bi zopet in kaj bi zopet vzel.

Saj se to vrši z bolniškim zavarovanjem že ves čas obstoja. Zahteve, zmanjšati »socialna bremena«, so zahteve kapitalizma, čeprav so ta »socialna bremena« le plod delavčevega garanja, direktno in indirektno plačujoča. V bolniških blagajnah, to je v Okrožnih uradih, gospodarijo sami, brez delavstva, ozir. v delavske obleke oblečeni najemniki kapitalizma, volitev pa, kakor predpisuje zakon, nočejo razpisati.

Delavska zbornica, ki je v pretekli poslovni dobi prodrila z raznimi zakoni in predlogi jim je trn v peti in zato so k volitvam v Delavsko zbornico naravnost po okrožnicah in

volilnih kuvert, so oddali v pripravljeno skrinjico.

Tajnost njihovega jaza in volje je bila skrita, da se zopet pojavi kot skupnost, ko se zvečer stale tisti jazi in se strnejo v »MI«!

Bilo jih je mnogo, bilo jih je čez 20.000 izmed 45.000, ki so povedali, da so človek in da kot človek hočejo s svojim bistvom, s svojo usodo razpolagati sami po svoji volji in svoji zavesti.

Niso se ustrašili groženj, da se jim odvzame kruh, ki ga pridelujejo z lastno močjo, niso se ustrašili pretenj, da jim bo odvzeta streha, z lastnim znojem postrojena, če ne bodo ubogali nasvetov tistih, ki hočejo, da bo človek še nadalje tak, kakor zahteva sto in stoletna tradicija.

Bilo jih je tisočerotisoč, ki so ponosno, kakor gre človeku, vložili v kuverto svojo voljo in se uprli hipnotičnemu vzdušju, ki jih je hotelo uspati v brezizrazne in brezvoljne avtomate-kreature. Pokazali so se kot človek, dostojen tega imena, borben, žuljavih rok, z obrazom, razoran od dela, pomanjkanja in skrbi, a ponosen in močen kakor bog.

»Ali tisti tam,« sem čital besede v očeh mnogih, »tisti tam je stopil k volilni mizi kot nekaj grešnik, povešenih oči. In sprejel je volilne listke in prsti so mu bili nesigurni...«

»Telo brez svojih misli in svoje volje,« so odgovarjali drugi pogledi, spremlja-

svojih časopisih pozivali delodajalce vseh vrst, naj skrbijo, da bodo njihovi uslužbenci in delavci volili »plavo«, ker, kar so jasno pristavljali, je to v njihovem lastnem interesu. In »plavi« so se, oblečeni v proletarske obleke, v nacionalno barvo in v imenu narodnosti, nacije, silili delavce in nameščence, da ne smejo marksisti, to je, delavci-proletarci dobiti svoje zbornice v upravljanje in vodstvo.

To orodje podjetnikov je delalo dosledno, brez sramu in celo grozilo z grožnjami podjetnikov.

In delavstvo je to videlo. In delavstvo je odgovorilo. V Delavsko zbornico so izvoljeni delavski zastopniki, rdeča barva je dobila večino, nad 20.000 glasov in Delavska zbornica je v delavskih rokah.

Naš MI je pokazal svojo moč in svojo celoto.

Proletarci smo!

Beseda proletarec je pojem zdravja, duševne sile, pojem človeštva, pojem preroditve sveta.

In kakor je vsak začetek moral trpeti, je bil ponižan, zasmehovan, preziran, kakor se je vsak pojav prenavljanja novih sil teptal, sovražil, tako se godi proletarijatu.

In vendar, vkljub vsemu, se tega zaničevanega in preziranega orjaka, stvarnika bodočih dni človeškega dostojanstva, bojé in ga zakrivajo z musolinijado, hitlerijado, glasno kriče:

»Marksizem je umrl! Ni ga več! Zbrisan je z obraza zemlje!«

In povsod tam, kjer besni druhal, je reš videti, kakor da je res. Ali če se druhal samo nekoliko utruja, popusti in preganjanju, pa vstaja zopet proletarec, mlad, življenja poln, kakor bi se nič ne zgodilo.

Tudi pri nas v Sloveniji se je zgodilo tako.

Pečatili so nas že v grob, kamene so valili nanj in pijančevali v veselju, da so enkrat strli ta prokleti marksizem, to proletarsko zavest, ki trdi, da je tudi delavec človek.

Pa je, kakor nepričakovano, ta, takorekoč za mrtve, izginule proglašeni proletarec, marksist, vstal in rekel:

»Hej, tu smo!«

In Delavska zbornica je zopet delavska, kakor je bila.

Rdeča barva je zopet manifestirala. Rdeča barva ljubezni do lepote, resnice in pravice, za človeško dostojanstvo, za dvig ponižanih in razžaljenih, je vstala in zaklicala vsem:

»Hej, bratje le k soncu, k svobodi; MI, strumno v korak in naprej!«

Tako odgovarja kapitalizem na upravičene pritožbe delavcev.

»Za delavstvo, za njegovo zaščito,« so med drugimi kričali žuti naciji pri volitvah v Delavsko zbornico. Jugoslovansko zastavo so na tovrnem avtomobilu vozili po mestu in pri njej so sedeli pijani kričači, rjoveč jugoslovansko himno.

Dejansko pa gospodarji teh kričaveč delajo drugače.

Evo, kaj je Zveza delavskih žen in deklet napisala v zaščito trpečih:

Predsedstvu upravnega sveta KID. v roke g. Westnu v Celju.

Ravnateljstvu KID., na Jesenicah.

G. Mohoriču Ivanu, narodnemu poslancu, Ljubljana.

Podpisana Zveza delavskih žen in deklet na Jesenicah se obrača na naslovnike tega pisma z naslednjimi vprašanji in ugotovitvami:

Ali je upravni svet KID. in njega predsedniku g. Westnu znano, da so se pri ponovnem sprejemu delavcev sprejeli v delo pri KID. ljudje, kateri še niso bili po-

»Če že niste kakor cvetlice, kakor angeli, kakor nežne stvarce, vredne največje pozornosti in erotičnih dražljajev, bodite vsaj enakovredne avtomatom, ki bodo izpuščali v kuverto voljo Zlatega teleta.«

In bilo je, da so prihajale. Mnogo med njimi jih je prišlo samozavestno in v obeh spoznanje, da so enakovredne z moškimi ter izrekle svojo voljo: Delavska zbornica — delavstvu! Priprosti je bil njih korak, neplašljiv in v moškem niso gledale moškega, nego sočloveka, sotrpina.

Bile so take, ki so stisnjene ustnice pričale, da jim družba na volišču ne ugaja, a so prišle, ker je tako predpisano, da pomagajo Zlatemu teletu. Morda najdejo milost v njegovem blesku.

Bile so tudi take, ki so se ponižno približale in zapečatile kuverto, misleč:

»Dasi nisi moja volja tisto, kar sem tu zapečatila, vendar bodi, kajti gospodje so tako rekli.«

In vendar... Kljub vsemu. Bile so, ki so bile enake moškim, čeprav služkinje, uslužbenke, bile mnogo več, kakor one, ki so milostive...

In še sem videl ljudi. Po dvakrat so prišli, po trikrat. In vsakokrat jim je bilo drugo ime in drug poklic.

Glasovnice, ki so jih prejemale, so zasmehljivo šelestale, ko o njih dajali v kuverto, kakor bi govorile:

»Resnično, sami ne veste kdo ste, za »spiritus pura« je vaš gospod, poslan od Zlatega teleta. Sami sebi lažete in prijetno vam je, kakor gnijočemu štoru v gozdu, ko se v temni noči gnolobno sveti.«

prej nikdar zaposleni v obratih KID.? Pustili so se pa na cesti ljudje, ki so že delali v obratih KID., katerih oče je delavec v tem podjetju ali upokojenec, sami so pa brez posla.

Zapostavljajo se pri zaposlitvi nadalje oni, ki so vršili svojo državljansko dolžnost in so zdaj odslužili svoj kaderski rok, nasprotno pa so se zaposlili tuji državljani, ki so prestopili šele pred kratkim našo državno mejo.

Vprašamo naslovnike: Iz kakšnih razlogov se zapostavljajo pri zaposlitvi delavstva oni, ki so v evidenci Bratovske skladišnice? Zakaj se zapostavljajo sinovi delavcev KID., sinovi vdov in upokojenec?

Iz kakšnih razlogov je ravnateljstvu ljubša priselitev novih delavcev od drugod, ko je še tu na licu mesta cel kader domačinov, v prvi vrsti upravičenih do dela v podjetju, brez posla?

Prosimo naslovnike, da nam odgovore na ta naša vprašanja v teku osmih dni, da bomo mogle prizadeti razjasniti položaj, ker bomo drugače prisiljene odkloniti vso odgovornost za razburjenja prizadetih.

Žene, matere in sestre zaposlenih in brezposelnih delavcev jeseniškega revirja čutimo vse preveč položaj brezposelnih, izražamo svoje ogorčenje nad zapostavljanjem domačinov pri sprejemanju v delo, sprejemamo zaposlovanje tujih ljudi kot prezir nas vseh!

Upamo, da nam bo izročen odgovor v danem osem dnevnem roku, ker bomo sicer prisiljene povedati javno, da me kot organizacija odklanjamo vso odgovornost, ki bi nastala zaradi nadaljnjega dosedanjega postopanja kakor tudi neupoštevanja naših zahtev po pravičnem, nepristranskem sprejemu v delo. Zahtevamo tudi, da se pri sprejemanju v delo zasliši edino delavske strokovne organizacije.

Pričakujemo odgovora in ostajamo z odličnim spoštovanjem

Zugvitzeva, s. r., Kristanova, s. r.
predsednica. tajnica.

To je bilo poslano 12. oktobra t. l. na naslove, kakor je napisano zgoraj.

Dne 18. oktobra t. l. pa je dobila Zveza delavskih žen in deklet sledeči odgovor:

Na Vaš dopis z dne 11. t. m. Vam v sporazumu s predsedništvom upravnega sveta odgovorjamo sledeče:

Naše stremljenje je vedno bilo to in je, da upravičenim željam po možnosti ugodimo, toda v sedanjih težavnih okoliščinah in v času dolgotrajne krize vsem ljudem ustreči, to je popolnoma nemogoča stvar.

Toda ne glede na to, da so Vaša izvajanja povsem enostranska in da tudi ne odgovarjamo dejstvom, Vam predvsem ne moremo priznati pravice, da se na tako nedopusten način in s takimi besedami vtikate v naše poslovanje, temveč Vas moramo prositi, da v bodoče take ali slične dopise na naš naslov opustite.

Za razpravljanje o podrobnostih Vašega dopisa nimamo povoda.

Z odličnim spoštovanjem
Kranjska industrijska družba

C. Not. l. r. pp. Dr. M. Obersnell, r.

Torej... Čiteltji, sami presodite samovoljo KID., v kateri delajo državljani Jugoslavije.

„Nachklänge“.

Grom in bobnenje, zvenketajoči vztriki in navdušajoče fraze za volitve v Delavsko zbornico, ki so v sredini votle, okrog njih pa nič ni, rode popevke, ki jih potem poje vsa ulica.

Ena takih popevk je sedaj aktualna in prepevana v Ljubljani ter se glasi:

»Ta plava je ta prava, je moja dečva djava, ko je v Del. zbornico voliva. Drug dan je pa djava: »Ta pa le ni b'la ta prava, to laž je glasna biva. Da b' to že prej vedeva, rdeče bi voliva.«

Pozdravljamo! Ljubimo narodne pesmi! —uj.

Razkrinkani.

Ali je »ta plava res ta prava? — Delavci, čitajte!

»Ta plava je ta prava«, je bil menda bojni klic naših nacionalistov in delavcev, ki jim služijo za pripravo. Dovolj žalostno je že, če si mora kdo, ki je najčistejši »nacionalist«, ki ima »nacionalizem« v zakupu in monopol nanj, za svoj bojni klic poiskati besedo izposojenko, oz. popačenko iz jezika, ki je tem nacionalistom menda najbolj zasovražen. Zakaj ta »plava« (blau), zakaj ne modra ali sinja? Morda zaradi rime, ali pa je to morda — nomen omen — znak, kako naši nacionalistični »gobezdači« (pardon, njih lasten izraz) silijo in škiliijo tja na Nemško, k svojemu vzorniku Adolfu, ki ima tudi vse izposojeno, samec

Zlato naše hrane „Pekate“

Makaroni, spageti in juhine zakuhe.

Čujte in strmite!

Plavi vabijo nemški!

Da ne bo o njih čistokrvnosti (naših nacionalistov) nikakega dvoma več, objavljamo tu doslovno okrognico, ki jo je izdalo neko združenje »nameščencev« na Jesenicah in ki je vabilo na čistokrvni »nacionalistič-

ga, ko je šel, da se skrije. »Zgodilo se mu je, da je pozabil misliti, da mu je prijetna struna oblube in blesk Zlatega teleta bila sladkejša kakor ponos človeka, in je zato prišel, da priča zoper samega sebe.«

In glejte, zgodilo se je, da je vložil v volilno kuverto tujo voljo, voljo Zlatega teleta, zapečatil kuverto in jo položil k drugim, kakor da je njegova. Bil je avtomat.

In mnogo jih je še bilo, ki so prihajali na volišče kakor avtomat, da so spustili v kuverte voljo in zahtevo Zlatega teleta. Kajti preropenje človeka Dela, njegova samobitnost v mišljenju in odločevanju, je še v stadiju marčevega meseca, ki se še upira brstenju in klicu pomladi. Ali kakor klic pomladi gre preko vseh ovir in vzbuja življenje, tako gre tudi misel človeka in njegova samozavest k samospoznavanju in samoodločevanju.

Pa še to sem videl. Ženske so prihajale na volišče.

Tradicija še vedno smatra človeka z ženskimi svojstvi kot nekakega polčloveka, ki je človeku z moškimi svojstvi podarjen od narave, podarjen, da ga osrečuje, naslaja in da moški v njem malikuje svoje božanstvo. To božanstvo pa so častili v pomembnih in odločujočih trenutkih v človeškem nehanju vedno postavili in zaprli v stekleno omaro, češ, da se ne omadežuje in ga s poljubljanim rok in darili prepičevali, da je tako prav in koristno.

Le tistim, ki jim ni bilo usojeno, da bi jim poljubljali roke, ker so bile te roke »omadeževane« od dela, tistim so dovolili, da smejo enako z moškimi uveljavljati svoj jaz.

In mnogo je bilo človekov v teh dneh, v katerih se je zrcalila volčja pasma. Bili so tudi kakor šakali in kakor hijene... Pojem človek, ki je pojem dostojanstva, veličine, jim je bil neljub, odvraten. Kajti pojem volka, šakala, pojem hijene jih je prevladoval, ker ljubijo uživati, kakor uživa volk, šakal in hijena.

Vendar, vkljub vsemu... Človek je visoko dvignil svojo glavo in rekel glasno, strnjeno, ko so odprli kuverte:

»MI SMO!«

In še danes, ko pišejo časopisi uradna poročila, sem ponosen, da sem bil in ostal vkljub vsemu tudi jaz — Človek.

Osel.

Ameriški časopis Men's Wear« priobčuje k vprašanju današnjih vsemožnih svetovnih in nesvetovnih konferenc to-le izvirno in zanimivo pripovedko:

Bil je arabski šajk, ki je imel veliko čredo oslov. Bil je na nje zelo ponosen in je nekega dne povabil preroka Mohameda, da si jih ogleda.

Mohamed je prišel, pa je hotel preskusiti razum teh oslov in jim je dejal — Mohamed je imel namreč sposobnost govoriti z živalmi —

»Kaj zahteva osel za trodnevno potovanje?«

Tedaj so osli hitro stekli skupaj in so se posvetovali, končno so pa zaključili:

»Veliki prerok, za trodnevno potovanje potrebuje vsak osel šest svežnjev sene in tri vreče zrnja!«

Ta odgovor je imela tam okoli zbrana oslovska srenja za zelo pametnega. Pa je dejal prerok:

»Napraviti moram trdovratno potovanje, ali šestih svežnjev sene in treh vreč zrnja — ovsu — pa ne dam! Kdor je zadovoljen z manjšo količino, naj stopi naprej!«

Pa so se vsi rinili okrog preroka, drug je hotel odriniti drugega, vpili so svoje ponudbe preroku v ušesu in vsak sleherni je staval nižjo ponudbo, kakor pa nlegov prednik. Neki posebno dolgočasen osel pa je vpil glasno:

»Čuj me, veliki prerok, jaz napravim vse potovanje za en sam sveženj sene!«

Tedaj je dejal prerok: »Norec ti, osel neumni, saj od enega samega svežnja vendar ne moreš na trodnevno potovanje niti živeti, da o kakem zaslužku sploh ne govorim!«

Pa je odvrnil dolgočasni osel: »Ko pa jih je, veliki prerok, toliko okrog mene, ki se za vsako ceno ponujajo. Kaj naj storim?«

Veliki prerok pa je rekel:

»Vse dotlej, dokler boste šli drug zoper drugega in se prodajali za vsako ceno, boste lačni in ubogi.«

»Kaj naj storimo,« so vprašali.

»Bodite kakor snop pšenice. Veter piha, a snop ostane. Snopne bilke ne premakne. Če bi vsi ostali pri svojih zahtevih — šest svežnjev sene in tri vreče zrnja — pa bi tisti, ki bi me nosil tri dni na potovanju, bil sit in tudi vam bi bilo boljše. Zakaj vašu ceno bi se dvignila.«

Rekel je veliki prerok in zajahal osla, da ga za sam sveženj sene ponese tri dni hoda.

(Priz.: Sv. K.)

Sodrug!

KUPUJTE IN ZAHTEVAJTE POVSOD KRUH IN PECIVO IZ
PRVE DELAVSKE PEKARNE V LJUBLJANI
POSTOJNSKA ULICA 11, DESNO. TELEFON 31-71.

Sodružice!

ni« mejdan svoje inozemske člane, od katerih mnogi niti slovenski ne razumejo ali pa ne govore, dasi bivajo že po več let na naši slovenski zemlji in severni državni meji.

Okrožnica se glasi:

Anleitungen für die Wahlen in die Arbeiterkammer.

Am 21. Oktober, zwischen 9 und 17 Uhr, finden die Wahlen für die Delegierten in die Arbeiterkammer statt, welche für jeden Angestellten von grosser Bedeutung sind. Es ist daher ihre Pflicht, dass sie an diesen Wahlen bestimmt teilnehmen. ... treten auf der Liste der »Zveza« in Ljubljana der Obmann Ing. A. Rudesch und das Ausschussmitglied Franz Torkar. Sie sind im Wahlamens-Verzeichnisse eingetragen und ist ihr Wahlort in Jesenice Werkkasino zwischen 10 und 12 Uhr.

Am Wahlorte erhalten Sie vier Wahlzettel und ein Kuvert. Von diesen Wahlzetteln dürfen Sie den blauen Zettel nicht zerreissen (es ist dies die Liste unserer Kandidaten); die anderen drei Zettel hingegen zerreissen Sie durch die Mitte. ... Darauf geben Sie den blauen ganzen und die übrigen drei zerrissenen Zettel zusammen in das Kuvert, welches Sie sodann dem Vorsitzenden der Wahlkommission übergeben.

Zwecks eventueller Legitimation haben Sie irgendwelche Legitimation oder ein Dokument (Taufschein, Reisepass oder eine Vereinslegitimation) mitzunehmen.

STROKOVNI VESTNIK.

KOVINARJI.

Jesenice.

Knjige Cankarjeve družbe izidejo v nekaj dneh. Zamudile so »slučajno« nehoté. Zaradi tega vabimo vse sodruge in vse prijatelje Cankarjeve družbe, da se naroče na te knjige in sicer pri poverjenikih Cankarjeve družbe na Jesenicah, to so ss. Karl Azman, Martin Šetinc, Ana Verdnikova in Cvetko Kristan. Stopite do enega teh sodrugov in za 20 Din boste imeli štiri knjige z izbrano vsebino. Požurite se, dokler je še čas.

Predavanja veze delavskih žena in deklet na Jesenicah so se že pričela. Vsak torek ob pol 8. uri je rezerviran za izobražbo delavske žene in Zveza delavskih žena se bo potrudila, da bo nudila svojim članicam čimveč izobražbe. Po letih vzgojnih predavanj se bodo vršila še zdravstvena predavanja, ki bodo imela namen nadopolniti lansko zdravstveno izobražbo v predavanjih zveze. Predavali bodo m. dr. S. M. Premrujeva, dr. V. Marčič, s. Štefanija Brezarjeva, Ivan Šega, Leopold Puhar, dr. Kristan-Lunačkova, dr. Škrli in drugi. Predavanja bodo spremljana s filmi ali splošnimi slikami. Predavanja se bodo vršila nepretrgoma, razen tedna ob Božiču, do začetka maja in predvidenih je zaenkrat 27 predavanj. Vse članice Zveze in vse, ki se zanimajo za izobražbo, obiskujte ta predavanja. Poleg tega naj pa tudi obiskujejo — kadar je to primerno, in to bo vedno označeno na plakatih — ta predavanja moški, saj tudi oni niso še prebavili vse učenosti. Torej vsak torek ob pol 8. uri zvečer na svidenje!

Predavanja tudi na Javorniku! Odsek Zveze delavskih žena in deklet za Javornik je pripravil ženska vzgojna in zdravstvena predavanja tudi za Javornik, kjer se bodo vršila v dvorani zadružne gostilne pri »Kojnici«. Ta predavanja se bodo vršila vsako prvo in tretjo sredo ob 7. uri zvečer in dolžnost vseh javorniških članic je, da jih posejajo. Poleg tega naj prihajajo javorniške članice tudi še na Savo, da bodo deležne tudi teh predavanj. Na Javorniku dezaenkrat predvidenih devet predavanj in predavatelji bodo dr. V. Marčič, Ivan Šega, Milena Premrujeva in drugi. Prvo predavanje se vrši v sredo, dne 8. novembra t. l. in dolžnost vseh javorniških sodrugov in sodružic je, da se teh predavanj udeležujejo. Na prvem predava dr. Viktor Marčič o anatomiji človeka ob spremljanju s slikami. Na svidenje torej na predavanjih!

JOSIP OLUP, LJUBLJANA

Trgovina z manufaktur. blagom, moško konfekcijo in modnimi potrebščinami.

Velika izbira kamarnov, sukna in hlače- vine iz priznane najboljše angleških, čeških in domačih tovarn. Velika zaloga moških in deških oblik ter vsakovrstnega perila iz lastne tovarne TRIGLAV. Oblike in perilo se izdeluje tudi po meri. Trgovski prostori:

Stari trg 2, Pod Trančo 1, Kolodvorska 8. Moje načelo je: dobro blago, najnižje cene!

Der Verein rechnet auf Ihre bestimmte Teilnahme bei den Wahlen im Sinne obiger Anleitungen.

Für den Verein der Angestellten in Jesenice:

In Maribor...

Mar ni to značilno za naš »nacionalistični« svet? Kaj pravijo naši mariborski sodrug, ki se jim brani nemški govoriti in imeti nemški list, kaj poreče »Pohod«, ki objavi vsako- gar, ki sploh nemški govori? Kaj poreče: to, da so ti ljudje, na katere so se obrnili z nemško okrožnico — gospoda, za katero običajna pravila ne veljajo: inženirji, obratovodje, prokuristi, delovodje, mojstri, generali in tehnični ravnatelji in da za glasove tudi narodnega izdajstva ni škoda.

Mi pa povemo vsem, da so pri naših nacionalistih načela vse dalje od prakse »gobeždanje« (pardon, iz njih slovarja), pa nasprotno od prakse. Zapišimo si to, da poženimo vsakogar, ki bi nam še kaj »grozil« (njih slovar!) z njegovim »nacionalizmom« tja, kamor spada: med kapitalistično pripravo, med kapitalistične trabante in priganjače. Naš delavec bo brez njih vedel, kaj je njegova dolžnost. (»Delavska Politika«)

darje le 8-urni delavnik, ker je tvrdka Westen industrijsko podjetje. V industrijskih podjetjih pa je dopusten le 8-urni delavnik. Proti temu sodbama se je tvrdka Westen pritožila na okrožno sodišče. Sedaj pa je tudi okrožno sodišče vnovič razsodilo glede nadurnega dela pri tvrdki Westen, in sicer tako, kakor to jasno izhaja iz zakona o zaščiti delavcev: Za vse delavce pri tvrdki Westen, naj si bodo ključavničarji ali zidarji itd., velja le 8-urni delavnik. Priziva tvrdka Westen sta bila zato zavrnjena in tvrdka Westen tudi v II. instanci obsojena, da mora zidarjem plačati 50% povisek za vso nad 8-urno delo za 3 leta nazaj. Zidarja bodeta dobila vsak približno Din 2000.— iz tega naslova. — Delavstvo tvrdki Westen in drugod, glejte tudi ta uspeh, nova zmaga proti tvrdki Westen je plod delovanja naših strokovnih organizacij. S tema sodbama ni ta zmaga plačati prizadeta zidarja, ampak tudi vsi drugi, ki so pri Westenu delali preko 8 ur na dan. Ti vsi bodo sedaj z mirno vestjo in brez rizika lahko zahtevali od tvrdke Westen plačilo 50% poviška za nadurno delo, vsi zidarji in ključavničarji in drugi. Vnaprej pa bo v tem oziru gotovo nastal red pri tvrdki Westen brez procesov. Teh obsodb pa se bodo ustrašili tudi drugi podjetniki, ki še izrabljajo delavstvo na podoban način preko zakonitega delovnega časa, da ne bi delavcem plačevali zakoniti povisek s 50-imi procenti, ki velja po zakonu o zaščiti delavcev že od leta 1922 naprej.

Delavci branite svoje pravice s tem, da vstopate v naše strokovne organizacije, naročate in plačujete svoj časopis — »Delavska Politika«.

ZVEZA ŽIVILSKIH DELAV-CEV.

Peki Maribor.

(Poročilo je moralo vsled preobilice gradiva v prejšnji številki izostati.)

Težko pričakovani koncert koroških pesmi, predvajan od pevskega zbora pekovskih pomočnikov, se je vršil v soboto, dne 7. oktobra v Gambrovi dvorani. Prostorna dvorana, nabito polna poslušalcev, je kaj kmalu odzvala pesimizem prirediteljev, kateri so resno dvomili o uspehu in to tem- boli, ker se je istočasno vršil pevski koncert Trboveljskih slavčkov. Pred vsem treba pohvalno omeniti navzočnost predstavnikov delavskega pokreta, zastopnike vseh v Mariboru se nahajajočih delavskih pevskih društev, odbornike združenja pekovskih mojstrov in mnogo pevskemu društvu naklonjenega občinstva.

Sporod pesmi, skrbno izbran in pripravljen, je vzbujal splošno pozornost in pohvalo neštevilnih hvaležnih poslušalcev. Kritiko izvajanja prepustimo glasbenikom, toda po številnih čestitkah in splošni pohvali je sklepiti viden napredek pevskega zbora, čigar vodstvo je pred kratkim prevzel nadarjeni g. Cibic, strokovni učitelj na mariborski obrtni šoli.

Po koncertu je sledila prosta zabava s sodelovanjem agilnega tamburaškega zbora pekovskih pomočnikov pod taktirko sodr. Premužaka. Poskočni, harmonični in ubrani komadi vrlih tamburašev so kaj kmalu dvignili veselo razpoloženje številne publike. Splošno pozornost je vzbujalo ubrano petje

Delavska šola »Zarja« v Ljubljani

je začela s poukom glasbe za svoj naraščaj. Kdor ima veselje postati godbenik, naj se javi v Strokovni komisiji, Delavska zbornica, kjer dobi vsa natančna pojasnila.

Orkestralna šola »SVOBODE« v Ljubljani.

Na vzpodbudo mnogih godbenikov in godbe »Zarje« bo osnovala ljubljanska podružnica »Svobode« svojo lastno orkestralno šolo pod vodstvom sodr. Stanislava Jakca. Pozivamo vse, ki čutijo veselje, da se odzovejo našemu vabi'u. Za prvo dobo pridejo v poštev samo violinisti. Prijave v Strokovni komisiji (Iv. Vuk), Delavska zbornica v Ljubljani.

V dobi grotesk.

Pri občinskih volitvah v Trbovljah dne 8. oktobra 1933 je bilo delavskih glasov za samostojno listo 1380.

14 dni pozneje, v soboto, dne 21. oktobra 1933, pa je bilo pri volitvah v Delavsko zbornico 535 glasov za delavsko (rdečo) listo.

Literati, dramaturgi, prosim Vas, napišite opereto, komedijo, grotesko, kajti lepše snovi še niste imeli, kakor je ta dogodivščina. —b—

bratskega pevskega društva »Enakost« in kvarteta »Krilatega kola«, ki so kar tekmovali s seboj. Celotna prireditelj se je spremenila v pravo delavsko manifestacijo, val navdušenja je šinil skozi dvorano, ko so združeni pevci-proletarci zapeli zmago- vito delavsko »Slava delu«.

In kot v pozdrav in v vzpodbudo kličem tudi jaz:

»Bratje, le k soncu, ...« —g—

Kultura.

Ugodnosti za delavce v ljubljanskem gledališču.

Prosvetni odsek Delavske zbornice je dosegel pri upravi Narodnega gledališča v Ljubljani znatne olajšave, ki bodo omogočile delavcem in delavkam obisk dramskih, opernih in operetnih predstav. Gledališka uprava je dala te-le ugodnosti:

1. 50% popust pri vseh predstavah v drami in operi dobé delavci in delavke, ki so člani strokovnih in kulturnih organizacij, registriranih pri Delavski zbornici. Ta popust dobi za vsak balkonski in galerijski sedež delavec, ki pri gledališki blagajni pokaže posebno potrdilo prosvetnega oddelka Delavske zbornice. Ta potrdila izdaja prosvetni odsek vsak delavnik v svoji knjižnici od 10. do 12 in od 17. do 19. ure. Potrdilo dobe le tisti, ki dokažejo z dokumenti, da so delavci.

Vse te ugodnosti veljajo tako za dram- sko kakor za operno gledališče, in sicer samo za delavce. Prednost imajo člani strokovnih in kulturnih organizacij.

Tako bi bile torej cene:

Balkon v operi in opereti brez popusta: 1. vrsta 27. Din, 2. vrsta 23. Din, 3. vrsta 18. Din; na galeriji: 14, 13 in 10 Din; Na balkonu v operi in opereti 50% popust za delavce: 1. vrsta 13.50 Din, 2. vrsta 11.50 Din, 3. vrsta 9 Din; na galeriji 7, 6.50 in 5 Din.

Na balkonu v drami brez popusta: 1. vrsta 20 Din, 2. vrsta 16 Din; na galeriji: 14, 12 in 10 Din. Na balkonu s 50% popustom: 1. vrsta 10 Din, 2. vrsta 8 Din; na galeriji: 7, 6 in 5 Din.

Ta popust ne velja za predstave ob ne- deljah in praznikih in za gostovanja.

»Stožer«, broj 1., oktoberska šte., je zo- pet izšla. »Stožer« je mesečnik za književ- nost in umetnost in prinaša zanimive raz- prave o hitlerjanstvu, o romantiki severa, o strupenih plinih itd. Uredništvo: Beograd, Čelopeška ulica 7.

Schmolli Pasta

pristna terpentinska krema za čevlje,

daje obutvi lep in odličan lesk, jo konzervira in ščiti usnje pred prezgodnjim razpadanjem. Odtod izvira tudi njen svetovni sloves.

Za sport in štrpaci:

SCHMOLL GUMITRAN

mast za usnje.